MAHARASHTRA NURSING COUNCIL, MUMBAI

EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY
FIRST YEAR—PAPER–IV

COMMUNITY HEALTH NURSING-I

(Including CHN-1, Environmental Hygiene, Health Education and Communication Skills and Nutrition)

THURSDAY, 8TH DECEMBER 2016

[TIME : 9-00 A.M. TO 12-00 Noon]

(TOTAL MARKS—75)

---

1. The Candidate must write her / his Seat Number in **ENGLISH.**
2. Please note that the question paper-set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** Paper.

Marks

1. (A) Select the answer from the following :— (05)

(1) W.H.O. day is celebrated on ....
(*a*) 7th March (*b*) 7th April
(*c*) 7th May (*d*) 7th September.

(2) The total duration of Antedated period is .... days.
(*a*) 265 (*b*) 280
(*c*) 310 (*d*) 365.

(3) The daily requirement of calcium is .... Mg.
(*a*) 10 (*b*) 50
(*c*) 100 (*d*) 500.

(4) One of the best method of food preservation is ....
(*a*) Boiling (*b*) Drying
(*c*) Mixing (*d*) Becking.

(5) Early diagnosis and treatment is level of .... prevention.
(*a*) Primary (*b*) Secondary
(*c*) Tertiary (*d*) Primordial.

(B) Match the following pairs :— (05)

'A' Group	'B' Group
(1) Slide Projector	(*a*) Vitamin 'C'
(2) Amla	(*b*) Health Education
(3) Role Play	(*c*) A. V. Aids
(4) Ground Water	(*d*) O. R. S.
(5) Diarrhoea	(*e*) Deep Well.

(C) State whether ***true*** or ***false*** :— (05)

(1) There is some unavoidable loss of vitamins during cooking.
(2) Nurse must know the legal importance of record and report.
(3) Constipation is caused by lack of fat in diet.
(4) Village health guide are member of primary health care team.
(5) Daily exercise is important for good health.

[*Turn over*

Marks

2. Write short notes (any ***three***) :— (15)
   (*a*) Health education.
   (*b*) Mid-day school meal.
   (*c*) Communication skill.
   (*d*) Poster.
3. (*a*) Define the following terms (any ***five***) :— (05)
   (*i*) Family Planning
   (*ii*) Disease
   (*iii*) Community Health Nursing
   (*iv*) Health Team
   (*v*) Pasteurization
   (*vi*) School Health Programme.

   (*b*) State difference between (any ***two***) :— (10)
   (*i*) Joint Family and Nuclear Family.
   (*ii*) Sterilization and Disinfection
   (*iii*) Slow sand filter and Rapid sand filter.
4. Answer the following questions on basis of rural health experience :—
   (*a*) Define Immunization. (02)
   (*b*) Write immunization programme schedule 0.5 year. (05)
   (*c*) Write role of nurse in immunization clinic. (05)
   (*d*) Write importance of immunization. (03)

   OR

   (*a*) Write the principles and objectives of family health care. (05)
   (*b*) Write various water born diseases and How will you treat ? (05)
   (*c*) Write various household methods of water purification. (05)
5. Answer the following questions :—
   (*a*) Define Audio Visual aids. (03)
   (*b*) What precautions will you take while preparing audio visual aids ? (03)
   (*c*) Role of community health nurse in National Rural Health Mission. (04)
   (*d*) List the health programmes in India. (05)

   OR

   (*a*) Write maternal and child health programme. (05)
   (*b*) Write importance of maternal and child health programme. (05)
   (*c*) What is role of nurse in maternal and child health programme ? (05)

महाराष्ट्र परिचर्या परिषद, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी

प्रथम वर्ष परीक्षा — पेपर-४

सार्वजनिक आरोग्य परिचर्या – १

(इनक्ल्युडिंग : कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग-१, इनव्हायरमेंटल हायजिन, हेल्थ एज्युकेशन आणि कम्युनिकेशन स्कील व न्यट्रिशन)

गुरुवार, दिनांक ८ डिसेंबर २०१६

[**वेळ** : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-००]

(**एकूण गुण** — ७५)

---

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजी**मध्ये लिहावा.

२. **मराठी** भाषेतील भाषांतरातील अडचणीसाठी **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहील.

गुण

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :— (०५)

(१) जागतिक आरोग्य दिन .... या दिवशी साजरा करतात.
(अ) ७ मार्च (ब) ७ एप्रिल
(क) ७ मे (ड) ७ सप्टेंबर.

(२) गरोदरपणाचा एकूण कालावधी .... दिवसांचा असतो.
(अ) २६५ (ब) २८०
(क) ३१० (ड) ३६५.

(३) कॅलशियम दैनिक गरज .... मि.ग्रॅ. आहे.
(अ) १० (ब) ५०
(क) १०० (ड) ५००.

(४) .... ही एक अन्न टिकवण्याची चांगली पद्धत आहे.
(अ) उकळविणे (ब) सुकविणे
(क) मिश्रण (ड) बेकींग.

(५) लवकर निदान व उपचार हे प्रतिबंधाची .... स्तर आहे.
(अ) प्राथमिक (ब) दुय्यम
(क) तृतीय (ड) प्रायमोर्डियल.

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :— (०५)

'अ' गट	**'ब'** गट
(१) स्लाईट प्रोजेक्टर	(अ) 'क' जीवनसत्त्व
(२) आवळा	(ब) आरोग्य शिक्षण
(३) पथ नाट्य	(क) ए. व्ही. एड.
(४) जमिनीखालील पाणी	(ड) ओ. आर. एस.
(५) अतिसार	(इ) खोल विहीर.

(क) खालील विधाने **चूक** की **बरोबर** ते लिहा :— (०५)

(१) अन्न शिजवताना जीवनसत्त्वाचा टाळू न शकणारा नाश थोड्या प्रमाणात होतो.

(२) परिचारिकेला नोंदी व अहवालाचे कायद्याच्या दृष्टीकोणातून महत्त्व व माहिती असली पाहिजे.

(३) बद्धकोष्ठता आहारामध्ये स्निग्ध पदार्थाच्या कमतरतेमुळे होते.

(४) गांव आरोग्य कर्मचारी हा प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील कर्मचारी असतो.

(५) रोज व्यायाम करणे हे चांगल्या आरोग्यासाठी महत्त्वाचे आहे.

[उलटून पहा

गुण

२. टिपा लिहा (कोणत्याही **तीन**) :— (१५)

(अ) आरोग्य शिक्षण

(ब) मिड-डे-स्कूल मिल

(क) संवाद कौशल्य

(ड) पोस्टर.

३. (अ) खालील व्याख्या लिहा (कोणत्याही **पाच**) :— (०५)

(१) कुटुंब नियोजन

(२) आजार

(३) सार्वजनिक आरोग्य परिचर्या

(४) आरोग्य संघ

(५) पाश्चरायझेशन

(६) शाळा आरोग्य कार्यक्रम.

(ब) फरक स्पष्ट करा (कोणतेही **दोन**) :— (१०)

(१) संयुक्त कुटुंब पद्धती व विभक्त कुटुंब पद्धती

(२) निर्जंतुकीकरण व जंतूनाशक

(३) स्लो सॅन्ड फिल्टर व रॅपिड सॅन्ड फिल्टर.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) लसीकरण म्हणजे काय ? (०२)

(ब) लसीकरण तक्ता लिहा, पाच वर्षांकरिता. (०५)

(क) लसीकरण क्लिनिकमध्ये परिचारिकांची भूमिका लिहा. (०५)

(ड) लसीकरणाचे महत्त्व लिहा. (०३)

किंवा

(अ) कुटुंबाच्या आरोग्यविषयक काळजीचे तत्त्व व उद्दिष्टे लिहा. (०५)

(ब) दुषित पाण्यामुळे पसरणाऱ्या रोगांची नावे लिहा व जलसुस्कता / डिहायड्रेशन झाल्यास घरगुती उपाय स्पष्ट करा. (०५)

(क) पाणी शुद्ध करणाऱ्या घरगुती पद्धती लिहा. (०५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) ' दृक्‌श्राव्य ' माध्यम म्हणजे काय ? (०३)

(ब) दृक्‌श्राव्य साधने तयार करताना काय दक्षता घ्याल. (०३)

(क) राष्ट्रीय आरोग्य अभियानात सामाजिक आरोग्य परिचारिकांची भूमिका लिहा. (०४)

(ड) भारतातील राष्ट्रीय आरोग्य कार्यक्रमांची यादी लिहा. (०५)

किंवा

(अ) माता व बालसंगोपन कार्यक्रमाबाबत सविस्तर लिहा. (०५)

(ब) माता बालसंगोपन कार्यक्रमाचे महत्त्व लिहा. (०५)

(क) माता बालसंगोपन कार्यक्रमात परिचारिकांची भूमिका लिहा. (०५)

MAHARASHTRA NURSING COUNCIL, MUMBAI

EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY FIRST YEAR

COMMUNITY HEALTH NURSING—PAPER-IV

(Including CHN-I, Environmental Hygiene, Health Education and Communication Skills and Nutrition)

FRIDAY, 4TH AUGUST 2017

[Time : 9-00 a.m. to 12-00 noon]

(Total Marks — 75)

---

1. The Candidate must write her / his Seat Number in **ENGLISH.**
2. Please note that the question paper-set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** Paper.

Marks

1. (*a*) Select the most appropriate words from the following and complete the statement :— (05)

(*i*) Lack of proteins in diet causes ....
(*a*) Beri-beri (*b*) Dermatitis
(*c*) Kwashiorkor (*d*) Blindness.

(*ii*) .... is the first referral unit.
(*a*) P.H.C. (*b*) District Hospital
(*c*) Rural Hospital (*d*) Sub centre.

(*iii*) Most effective way of Communication is ....
(*a*) One way (*b*) Two way
(*c*) Non Verbal (*d*) Verbal.

(*iv*) The WHO day is celebrated every year on ....
(*a*) 8th March (*b*) 7th April
(*c*) 12th May (*d*) 11th July.

(*v*) The Calcium is necessary for ....
(*a*) Iron metabolism (*b*) CHD metabolism
(*c*) Wound healing (*d*) Bones and teeth.

(*b*) Match the following :— (05)

'A' Section	'B' Section
(*i*) Amla	(*a*) General public
(*ii*) Kwashiorkor	(*b*) Primary prevention
(*iii*) Newspaper	(*c*) Protein deficiency
(*iv*) Specific protection	(*d*) Six killer diseases
(*v*) Vaccine	(*e*) Vitamin C.

(*c*) State ***true*** or ***false*** :— (05)

(*i*) Colostrums means baby's first immunization.
(*ii*) 1 gram protein gives '9' calories.
(*iii*) Constipation is caused by lack of fat in diet.
(*iv*) A series of speech on one topic is called lecture method of giving Health Education.
(*v*) Cross ventilation is good air circulation in a room.

[*Turn over*

Marks

2. Write short notes (any ***three***) :— (15)

(*a*) Cold chain

(*b*) Principles of health education

(*c*) Noise pollution

(*d*) Ventilation.

3. (*a*) Define the following (any ***five***) :— (05)

(*i*) Epidemic (*ii*) Communication

(*iii*) Balanced diet (*iv*) Primary health care

(*v*) Malnutrition (*vi*) Immunity.

(*b*) State the difference between (any ***two***) :— (10)

(*a*) Hospital health nursing and community health nursing.

(*b*) Health education and health propaganda.

(*c*) Shallow well and deep well.

4. Answer the following questions :—

(*a*) Write the functions of Vitamin 'A'. (05)

(*b*) What is malnutrition ? (02)

(*c*) Write the signs and symptoms of malnutrition. (03)

(*d*) Write the preventive measures for the malnutrition. (05)

OR

(*a*) Write the health problems seen in school children's. (05)

(*b*) Write the immunization schedule programme. (05)

(*c*) Write the role of the nurse in the immunization clinic. (05)

5. (*a*) What is the staffing pattern of P.H.C.? (03)

(*b*) Write the principles of primary health care. (04)

(*c*) Write the functions of P.H.C. (05)

(*d*) Write the records which are maintained in P.H.C. (03)

OR

(*a*) What are the purpose of home visiting ? (03)

(*b*) Write the steps of home visiting. (04)

(*c*) Write the principles of home visiting. (05)

(*d*) What are the disadvantages of home visiting ? (03)

महाराष्ट्र परिचर्या परिषद, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा

प्रथम वर्ष

सार्वजनिक आरोग्य परिचर्या—पेपर-४

(इनक्ल्युडिंग : कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग-१, इनव्हायरमेंटल हायजीनी, हेल्थ एज्युकेशन आणि कम्युनिकेशन स्कील व न्युट्रिशन)

शुक्रवार, दिनांक ४ ऑगस्ट २०१७

[**वेळ** : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-०० वाजेपर्यंत]

(**एकूण गुण** — ७५)

---

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजीमध्ये** लिहावा.

२. **मराठी** भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहील.

गुण

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :— (०५)

(१) आहारातल्या प्रथिनांच्या कमतरतेमुळे .... होतो.

(अ) बेरीबेरी (ब) डरमाटायरीस

(क) क्वॉशियोकोर (ड) आंधळेपणा.

(२) .... हे प्रथम संदर्भसेवा करण्याचे ठिकाण आहे.

(अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र (ब) जिल्हा रुग्णालय

(क) ग्रामीण रुग्णालय (ड) उपकेंद्र.

(३) संपर्क साधण्याचे सर्वात प्रभावी पद्धत म्हणजे ....

(अ) एकतर्फी (ब) द्वितर्फी

(क) न बोलता (ड) तोंडी बोलणे.

(४) .... हा दिवस दरवर्षी जागतिक आरोग्य दिन म्हणून पाळला जातो.

(अ) ८ मार्च (ब) ७ एप्रिल

(क) १२ मे (ड) ११ जुलै.

(५) .... साठी कॅल्शियम हा उपयुक्त घटक आहे.

(अ) लोह चयापचय (ब) कार्बोहायड्रेट चयापचय

(क) जखम बरी होणे (ड) हाडे व दात.

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :— (०५)

'अ' गट	**'ब' गट**
(१) आवळा	(अ) सामान्य जनता
(२) क्वॉशियोकोर (झुरणी)	(ब) प्राथमिक प्रतिबंध
(३) वर्तमानपत्र	(क) प्रथिनांची कमतरता
(४) विशेष संरक्षण	(ड) मृत्यूस कारणीभूत सहा आजार
(५) लसीकरण	(इ) जीवनसत्त्व 'क'

[उलटून पहा

(क) खालील विधाने **चूक** की **बरोबर** ते लिहा :— (०५)

(१) मातेच्या चीक दूधास बाळाचे पहिले लसीकरण म्हणतात.

(२) एक ग्रॅम प्रोटीनपासून ९ कॅलरीज मिळतात.

(३) आहारातील स्निग्धतेच्या कमतरतेमुळे बद्धकोष्ठता होते.

(४) एखाद्या विषयावरील भाषणाच्या शृंखलेला आरोग्य शिक्षणाची लेक्चर पद्धत म्हणतात.

(५) खोलीत चांगल्या पद्धतीने हवा खेळती रहाण्यासाठी समोरासमोर खिडक्या असणे गरजेचे आहे.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही **तीन**) :— (१५)

(अ) शितसाखळी (ब) आरोग्य शिक्षणाची तत्त्वे

(क) ध्वनीप्रदूषण (ड) वायुवीजन.

३. (अ) खालील व्याख्या लिहा (कोणत्याही **पाच**) :— (०५)

(१) साथ (२) संवाद

(३) समतोल आहार (४) प्राथमिक आरोग्य सेवा

(५) कुपोषण (६) प्रतिकारक शक्ती.

(ब) फरक स्पष्ट करा (कोणतेही **दोन**) :— (१०)

(१) रुग्णालय परिचर्या व सामाजिक आरोग्य परिचर्या

(२) आरोग्य शिक्षण व आरोग्य प्रचार

(३) उथळ विहीर व खोल विहीर.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) "अ" जीवनसत्त्वाची कार्ये लिहा. (०५)

(ब) कुपोषण म्हणजे काय ? (०२)

(क) कुपोषणाची चिन्हे व लक्षणे लिहा. (०३)

(ड) कुपोषण होऊ नये म्हणून काय प्रतिबंधक उपाय कराल ते लिहा. (०५)

किंवा

(अ) शाळकरी मुलांमध्ये कोणकोणत्या आरोग्य समस्या आढळतात ? (०५)

(ब) लसीकरणाचे वेळापत्रक लिहा. (०५)

(क) लसीकरण केंद्रात परिचारीकेची भूमिका लिहा. (०५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रात काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्याचा स्टाफींग पॅटर्न लिहा. (०३)

(ब) प्राथमिक आरोग्य परिचर्याची तत्त्वे लिहा. (०४)

(क) प्राथमिक आरोग्य केंद्राची कार्ये लिहा. (०५)

(ड) प्राथमिक आरोग्य केंद्रात ठेवण्यात येणाऱ्या नोंदणीची यादी लिहा. (०३)

किंवा

(अ) गृह भेटीचे हेतू लिहा. (०३)

(ब) गृह भेटीचे वेगवेगळे टप्पे लिहा. (०४)

(क) गृह भेटीचे तत्त्वे लिहा. (०५)

(ड) गृह भेटीचे काय दुष्परीणाम आहेत ? (०३)

MAHARASHTRA STATE BOARD OF NURSING AND PARAMEDICAL EDUCATION, MUMBAI

EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY FIRST YEAR (PAPER-IV)

COMMUNITY HEALTH NURSING

(Including Community Nursing-I, Environmental Hygiene, Health education and Communication Skills, Nutrition)

FRIDAY, 12TH JULY 2019

[TIME : 9-00 A.M. TO 12-00 NOON]

(TOTAL MARKS — 75)

---

1. The Candidate must write her / his Seat Number in **ENGLISH.**
2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.

Marks

1. (*a*) Select the most appropriate words from the following and complete the statement :— (05)

(*i*) .... is a primary unit of health.

(*a*) Family (*b*) Society

(*c*) Community (*d*) Nation.

(*ii*) World Health Day is celebrated on ....

(*a*) 8th March (*b*) 7th April

(*c*) 12th May (*d*) 21st June.

(*iii*) Anganwadi of Rural Community is component of .... Programme.

(*a*) Mid Day Meal (*b*) ICDS

(*c*) School health (*d*) Janani Surksha Yojana.

(*iv*) One gm of fat gives .... calories.

(*a*) 4 (*b*) 9

(*c*) 15 (*d*) 20.

(*v*) B.C.G. Vaccination is given to protect the child against ....

(*a*) Polio (*b*) Tuberculosis

(*c*) Tetanus (*d*) Typhoid.

(*b*) Match the following :— (05)

'A' Group	'B' Group
(*i*) Porridge	(*a*) Waste disposal
(*ii*) Incineration	(*b*) Maleria
(*iii*) Scabies	(*c*) Protein deficiency
(*iv*) Anapheles	(*d*) Soft diet
(*v*) Kwashiorkor	(*e*) Benzyl Benzoate

Marks

(c) State ***true*** or ***false*** :— (05)

(i) Typhoid fever is a Masquito borne disease.
(ii) Infant mortality rate is one of the health indicators.
(iii) Yellow fruits are rich in Vitamin D.
(iv) Measuring unit of noise is decibel.
(v) ORS is given for the treatment of Diarrhoea.

2. Write short notes (any ***three***) :— (15)

(a) Referral system
(b) Standing order
(c) Importance of records and reports
(d) Janani Suraksha Yojana
(e) Determinants (factors) of health.

3. (a) Define the following (any ***five***) :— (05)

(i) Pasteurization
(ii) Environmental hygiene
(iii) Malnutrition
(iv) Cold chain
(v) Incubation period
(vi) Skill birth attendant.

(b) State difference between (any ***two***) :— (10)

(i) Verbal Communication and Non-Verbal Communication.
(ii) Health Education and Health Propagonda.
(iii) Shallow well and Deep Well.

4. Answer the following question :—

(i) Write the staffing pattern of primary health centre. (03)
(ii) Write the functions of female health assistant (03)
(iii) Explain the elements of primary health care. (04)
(iv) Explain the role of nurse in primary health centre. (05)

OR

(i) Explain the dietory management during antenatal period. (07)
(ii) List the Community Nutrition Programs and explain any one in detail. (08)

5. Write in short answers :—

(a) Explain the health problems of school children. (05)
(b) Explain National Immunization Schedule. (05)
(c) Describe the levels of prevention. (05)

OR

(a) Write various sources of proteins. (05)
(b) Write in short on various methods of cooking. (05)
(c) Explain on Noise Pollution. (05)

महाराष्ट्र राज्य शुश्रूषा व परावैद्यक शिक्षण मंडळ, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा

प्रथम वर्ष (पेपर-४)

कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग

(कम्युनिटी नर्सिंग-१, एनव्हायरन्मेंटल हायजीन, हेल्थ एज्युकेशन ॲण्ड कम्युनिकेशन स्किल्स, न्यूट्रिशनसहित)

शुक्रवार, दिनांक १२ जुलै २०१९

[**वेळ** : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-००]

(**एकूण गुण** — ७५)

---

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजीमध्ये** लिहावा.

२. **मराठी** भाषेतील भाषांतरातील अडचणीसाठी **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहील.

गुण

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :— (०५)

(१) .... हे आरोग्याचे प्राथमिक एकक आहे.

(अ) कुटुंब (ब) समाज

(क) समुदाय (ड) राष्ट्र.

(२) जागतिक आरोग्य दिवस .... या दिवशी साजरा करतात.

(अ) ८ मार्च (ब) ७ एप्रिल

(क) १२ मे (ड) २१ जून.

(३) ग्रामीण समाजातील अंगणवाडी .... या योजनेंतर्गत येते.

(अ) मिड डे मिल (ब) आयसीडीएस

(क) शालेय आरोग्य (ड) जननी सुरक्षा योजना.

(४) एक ग्रॅम चरबीमधून .... कॅलरीज मिळतात.

(अ) ४ (ब) ९

(क) १५ (ड) २०.

(५) बी.सी.जी. लस बालकाला .... या आजारापासून संरक्षण मिळण्याकरिता दिली जाते.

(अ) पोलिओ (ब) क्षयरोग

(क) धनुर्वात (ड) विषमज्वर.

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :— (०५)

'अ' गट	**'ब'** गट
(१) पॅरेज	(अ) कचऱ्याचे विस्थापन
(२) इन्सिनरेशन	(ब) हिवताप
(३) खरूज	(क) प्रथिनांची कमतरता
(४) अनाफिलस	(ड) मऊ आहार
(५) क्वाशिऑरकर	(इ) बेन्झील बेन्झोएट.

(क) खालील विधाने **चूक** की **बरोबर** ते लिहा :— (०५)

(१) विषमज्वर हा डासामुळे होणारा आजार आहे.

(२) शिशू मृत्यू दर हा आरोग्य संकेतकापैकी एक आहे.

(३) पिवळ्या रंगाच्या फळामध्ये जीवनसत्त्व 'ड' मुबलक प्रमाणात असते.

(४) ध्वनी मोजण्याचे 'डेसिबल' हे मापक आहे.

(५) 'जलसंजीवनी', अतिसारावर उपाय म्हणून दिली जाते.

२. टिपा लिहा (कोणेत्याही **तीन**) :— (१५)

(अ) रेफरल सिस्टीम

(ब) स्टॅन्डींग ऑर्डर

(क) रेकॉडस् आणि रिपोर्ट्सचे महत्त्व

(ड) जननी सुरक्षा योजना

(इ) आरोग्याचे निर्धारक

३. (अ) खालील व्याख्या लिहा (कोणत्याही **पाच**) :— (०५)

(१) पाश्चरायझेशन

(२) परिसर स्वच्छता

(३) कुपोषण

(४) शीत साखळी

(५) इन्क्यूबेशन पिरीयड

(६) स्किल बर्थ अटेन्डन्ट.

(ब) फरक स्पष्ट करा (कोणतेही **दोन**) :— (१०)

(१) शाब्दिक संभाषण व अशाब्दिक संभाषण

(२) आरोग्य शिक्षण व आरोग्य प्रचार

(३) उथळ विहीर व खोल विहीर.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील कर्मचारी वृंदाचा तक्ता लिहा. (०३)

(ब) महिला आरोग्य साहायिकेची कार्ये लिहा. (०३)

(क) प्राथमिक आरोग्य सेवेचे घटक नमूद करा. (०४)

(ड) प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील परिचारीकेची भूमिका स्पष्ट करा. (०५)

किंवा

(अ) गर्भावस्थेमधील आहाराबाबत व्यवस्थापन सविस्तर लिहा. (०७)

(ब) सामाजिक पोषण योजना नमूद करा आणि कोणत्याही एका योजनेवर सविस्तर लिहा. (०८)

५. थोडक्यात उत्तरे लिहा :—

(अ) शालेय मुलांच्या आरोग्य समस्या विस्तारित करा. (०५)

(ब) राष्ट्रीय लसीकरणाचे वेळापत्रक विस्तारित करा. (०५)

(क) प्रतिबंधाचे स्थर स्पष्ट करा. (०५)

किंवा

(अ) प्रथिनांचे स्त्रोत नमूद करा. (०५)

(ब) अन्न शिजवण्याच्या वेगवेगळ्या पद्धती नमूद करा. (०५)

(क) ध्वनी प्रदूषण स्पष्ट करा. (०५)

GNM – 04

EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY
FIRST YEAR

COMMUNITY HEALTH NURSING (Paper – IV)
(Including Community Nursing – I, Environmental Hygiene, Health Education and Communication Skills, Nutrition)

Time : 3 Hours | Total Marks : 75

Instructions : *1) The candidate must write her/his Seat Number in* ***ENGLISH****.*
2) Please note that the question paper-set in ***ENGLISH*** *version is final for any doubt in* ***MARATHI*** *paper.*

Marks

1. (A) Select the most appropriate words from the following and complete the statement : **(5)**

(i) The population for the Primary Health Centre for the plain area is
(a) 50,000 (b) 30,000 (c) 20,000 (d) 25,000

(ii) Deficiency of protein in diet causes
(a) Malnutrition (b) Rickets (c) Beri-Beri (d) Deafness

(iii) The International Yoga Day is celebrated every year on
(a) 7th April (b) 12th May (c) 21st June (d) 2nd October

(iv) BCG Vaccine is given as prevention against __________ Diseases.
(a) Measles (b) Polio (c) Hepatitis (d) Tuberculosis

(v) The disease caused by Anopheles type of mosquito is
(a) Malaria (b) Yellow fever
(c) Dengue (d) Chikungunya fever

(B) Match the following : **(5)**

'**A**' Section	'**B**' Section
(i) Amla	(a) HIV AIDS
(ii) Home Visit	(b) Deep Well
(iii) Ground Water	(c) Backbone of MCH
(iv) Blackboard	(d) Vitamin "C"
(v) Rice	(e) Carbohydrates

(C) State **True** or **False**. **(5)**

(i) The WHO day is celebrated every year on 14th November.
(ii) 1 gram fat gives '4' Calories.
(iii) Infection is one of the Hazards of Biomedical waste.
(iv) Home visit is an important activity of community health services.
(v) Prevention is better than cure.

P.T.O.

Marks

2. Write short notes **(any three).** (15)
   (a) Levels of prevention of disease.
   (b) Classification of food.
   (c) Importance of records and reports.
   (d) Determinants of Health.

3. A) Define the following **(any five).** (5)
   (i) Referral System.
   (ii) Communication.
   (iii) Health Education.
   (iv) Counselling.
   (v) Sewage.
   (vi) Cold Chain.

   B) State the difference between **(any two).** (10)
   (a) Institutional nursing and Community nursing.
   (b) Propaganda and Health Education.
   (c) Shallow well and Deep well.

4. Answer the following questions.
   (a) Define Primary Health Care and its principles. (2+3)
   (b) List the elements of Primary Health Care. (5)
   (c) Write briefly about nursing responsibilities in Primary Health Care. (5)

OR

   (a) Describe the sources of water. (5)
   (b) What is the importance and requirement of water ? (5)
   (c) Describe water purification on a small scale. (5)

5. Answer the following questions.
   (a) Define Health and write characteristics of Healthy Individuals. (2+3)
   (b) Write latest National Immunisation Schedule. (5)
   (c) Write the causes of population explosion. (5)

OR

   (a) Define communication. (2)
   (b) Write in brief about communication process. (5)
   (c) Explain types of communication. (5)
   (d) List barriers of communication. (3)

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा

प्रथम वर्ष

कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग (पेपर – ४)

(कम्यूनिटी नर्सिंग – १, एनव्हायरन्मेंटल हायजीन, हेल्थ एज्युकेशन अँड कम्युनिकेशन स्कील्स, न्युट्रीशन)

वेळ : 3 तास — एकुण गुण : 75

सूचना : *१) उमेदवाराने तीचा/त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजीमध्ये** लिहावा.*

*२) **मराठी** भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहील.*

गुण

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा : (५)

(१) एका प्राथमिक आरोग्य केंद्रासाठी (Plain Area) नियुक्त केलेली लोकसंख्या ________ आहे.

(अ) ५०,००० (ब) ३०,००० (क) २०,००० (ड) २५,०००

(२) आहारातल्या प्रथिनांच्या कमतरतेमुळे ________ होते.

(अ) कुपोषण (ब) मुडदूस (क) बेरी–बेरी (ड) बहिरेपणा

(३) जागतिक योग दिन दरवर्षी ________ या दिवशी साजरा केला जातो.

(अ) ७ एप्रिल (ब) १२ मे (क) २१ जून (ड) २ ऑक्टोबर

(४) बी.सी. जी.चे लसीकरण ________ या रोगापासून प्रतिबंध म्हणून देतात.

(अ) गोवर (ब) पोलिओ (क) कावीळ (ड) क्षयरोग

(५) ॲनाफिलीस जातीच्या डासामुळे ________ हा रोग होतो.

(अ) हिवताप (ब) येलो ताप

(क) डेंग्यू (ड) चिकनगुनिया ताप

(ब) जोड्या लावा : (५)

‘अ’ गट	‘ब’ गट
(१) आवळा	(अ) एच.आय.व्ही. ऐड्स
(२) गृहभेटी	(ब) खोल विहीर
(३) भुगर्भातील पाणी	(क) माता बाल आरोग्याचा कणा
(४) फळा	(ड) ‘क’ जीवनसत्व
(५) भात	(इ) कार्बोदक

गुण

(क) खालील विधाने **चुक** किंवा **बरोबर** लिहा. (५)

(१) जागतिक आरोग्य दिन दरवर्षी १४ नोव्हेंबर रोजी साजरा केला जातो.

(२) १ ग्रॅम मेद (Fat) पासून ४ कॅलरीज मिळतात

(३) संसर्ग हा प्रामुख्याने जैव वैद्यकीय कचऱ्यामुळे होतो.

(४) गृहभेट ही सामाजिक आरोग्य सेवेचे महत्वाचे कार्य आहे.

(५) प्रतिबंध हाच उपाय

२. टिपा लिहा (कोणतेही **तीन**): (१५)

(अ) रोगप्रतिबंधक स्तर (लेव्हल्स्)

(ब) अन्नाचे वर्गीकरण

(क) नोंदी व अहवालाचे महत्व

(ड) आरोग्याचे निर्णायक (Determinants) घटक.

३. (अ) खालील व्याख्या लिहा (कोणतेही **पाच**) : (५)

(१) संदर्भ सेवा

(२) संवाद/संभाषण

(३) आरोग्य शिक्षण

(४) समुपदेशन

(५) मैला (sewage)

(६) शीत साखळी.

(ब) फरक स्पष्ट करा (कोणतेही **दोन**). (१०)

(१) संस्थात्मक परिचर्या आणि सामाजिक आरोग्य परिचर्या

(२) प्रचार (propaganda) आणि आरोग्य शिक्षण.

(३) ऊथळ विहिर आणि खोल विहिर.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(अ) प्राथमिक आरोग्य सेवेची व्याख्या व तत्वे लिहा. (२+३)

(ब) प्राथमिक आरोग्य सेवेच्या घटकांची यादी लिहा. (५)

(क) प्राथमिक आरोग्य सेवेत परिचारीकेची भूमिका लिहा. (५)

किंवा

(अ) पाण्याचे प्रमुख स्त्रोत. (५)

(ब) पाण्याचे महत्व आणि आवश्यकता. (५)

(क) पाण्याचे लहान पातळीवरील शुद्धीकरण. (५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(अ) आरोग्याची व्याख्या लिहा आणि निरोगी व्यक्तीची वैशिष्ट्ये (२+३)

(ब) अदयावत राष्ट्रीय लसीकरणाचे वेळापत्रक लिहा. (५)

(क) लोकसंख्या स्फोटाची कारणे लिहा. (५)

किंवा

(अ) संवादाची/संभाषणाची व्याख्या लिहा. (२)

(ब) संभाषणाची प्रक्रिया थोडक्यात लिहा. (५)

(क) संभाषणाचे प्रकार लिहा. (५)

(ड) संभाषणातील अडथळ्यांची यादी लिहा. (३)

CON 1029

MAHARASHTRA STATE BOARD OF NURSING AND PARAMEDICAL EDUCATION, MUMBAI

SUPPLEMENTARY EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY

FIRST YEAR

COMMUNITY HEALTH NURSING — PAPER-IV

(Community Health Nursing I, Environmental Hygiene Health Education and Communication Skills and Nutrition)

FRIDAY, 24TH JANUARY 2020

[TIME : 9-00 A.M. TO 12-00 NOON]

(TOTAL MARKS — 75)

1. The Candidate must write her / his Seat Number in **ENGLISH.**
2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.

Marks

1. (*a*) Select the most appropriate words from the following and complete the statement :— (05)

(*i*) B.C.G. Vaccination is given to protect the child against.............

(*a*) Polio (*b*) Tuberculosis

(*c*) Tetanus (*d*) Typhoid.

(*ii*) Chemical name of Vitamin C is ....

(*a*) Retinol (*b*) Folic acid

(*c*) Ascorbic acid (*d*) None of this.

(*iii*) One gram protien gives .... calories.

(*a*) 9 (*b*) 20

(*c*) 15 (*d*) 4

(*iv*) The effective method of Health education is ....

(*a*) Group discussion (*b*) Lecture

(*c*) Exhibition (*d*) One way.

(*v*) Anganwadi of rural community is component of................ programme.

(*a*) Mid Day Meal programme (*b*) I.C.D.S.

(*c*) School health (*d*) Janani Suraksha Yojna.

(*b*) Match the following :— (05)

'A' Group	'B' Group
(*i*) Hard water	(*a*) Waste disposal
(*ii*) Slide projector	(*b*) Pentancy of Polio Vaccine
(*iii*) Roughage	(*c*) Deep well
(*iv*) V.V.M.	(*d*) A. V. Aids
(*v*) Incineration	(*e*) Constipation.

[*Turn over*

Marks

(c) State ***true*** or ***false*** :— (05)

(i) O.R.S. therapy is recommended in diarrhoea.

(ii) Malaria is airborne disease.

(iii) Yellow fruits are rich in vitamin 'B' complex.

(iv) First dose of vitamin 'A' is 1.00000 IU.

(v) Composting is the best method of refuse disposal.

2. Write short notes on (any ***three***) :— (15)

(a) Elements of P.H.C.

(b) Method of cooking

(c) Principle of health education

(d) Vitamin 'A'

(e) Household method of water purification.

3. (a) Define the following (any ***five***) :— (05)

(i) Ventilation (ii) Family (iii) Cold chain

(iv) Balance diet (v) Safe water (vi) Health education.

(b) State difference between (any ***two***) :— (10)

(i) Active Immunity and Passive Immunity.

(ii) Shallow well and deep well.

(iii) Hospital Nursing and Community Nursing.

4. Answer the following questions on basis of your Rural Health Posting :–

(a) Define the Home visit. (02)

(b) What are the purpose of Home visiting ? (03)

(c) What are the principles of home visiting ? (04)

(d) Write the steps of visiting. (03)

(e) What are the advantage of home visiting ? (03)

OR

Answer the following questions :—

(a) Function of Community Health Nurse. (05)

(b) Types of audio-visual aids. (05)

(c) Effects on Health from air pollution. (05)

5. Answer the following question :—

(a) Explain the National Immunization Schedule. (05)

(b) Explain objective of School Health Programme. (05)

(c) Write the function of 'Asha'. (05)

महाराष्ट्र राज्य शुश्रुषा व परावैद्यक शिक्षण मंडळ, मुंबई

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा (पुरवणी)

प्रथम वर्ष

कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग–पेपर-४

(कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग १, एनव्हायरमेंटल हायजीन, हेल्थ एज्युकेशन ॲण्ड कम्युनिकेशन स्किल्स आहारशास्त्र)

शुक्रवार, दिनांक २४ जानेवारी २०२०

[**वेळ** : सकाळी ९-०० ते दुपारी १२-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण — ७५)

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजीमध्ये** लिहावा.

२. **मराठी** भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहील.

गुण

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :— (०५)

(१) बी.सी.जी. चे लसीकरण हे .... रोगापासून प्रतिबंध म्हणून देतात.

(अ) पोलीओ (ब) क्षयरोग
(क) धनुर्वात (ड) कावीळ.

(२) 'क' जीवनसत्त्वाचे रासायनिक नाव .... हे आहे.

(अ) रेटिनॉल (ब) फॉलिक ॲसीड
(क) अस्कॉरवीक ॲसीड (ड) कोणीच नाही.

(३) एक ग्राम प्रोटीनमधून .... कॅलरिज मिळतात.

(अ) ९ (ब) २०
(क) १५ (ड) ४.

(४) .... ही आरोग्यशिक्षणाची सर्वात परिणामकारक पद्धत आहे.

(अ) समूह चर्चा (ब) व्याख्यान
(क) प्रदर्शन (ड) एकतर्फी.

(५) ग्रामीण समाजातील अंगणवाडी .... या योजनेअंतर्गत येते.

(अ) मिड.डे. मिल (ब) आय.सी.डी.एस.
(क) शाळेय आरोग्य (ड) जननी सुरक्षा योजना.

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :– (०५)

'अ' गट	'ब' गट
(१) जड पाणी	(अ) कचऱ्याचे विस्थापन
(२) स्लाईड प्रोजेक्टर	(ब) पोलीओ लसीची क्षमता
(३) रेषेदार पदार्थ	(क) खोल विहीर
(४) व्हि.व्हि.अेम्	(ड) दृकश्राव्य साधने
(५) इनसिनरेशन	(इ) बद्धकोष्टता.

[उलटून पहा

(क) खालील विधाने **चूक** की **बरोबर** ते लिहा :— (०५)

(१) जलसंजीवनी ही जुलाब होणाऱ्या पेशंटला दिली जाते.

(२) मलेरिया हा हवेतून पसरला जातो.

(३) पिवळ्या रंगाच्या फळात जीवनसत्व 'ब' भरपूर आढळते.

(४) 'अ' जीवनसत्त्वाचा पहिला डोस १.०००००IU इतका आहे.

(५) 'विघटन' ही कचरा व्हिलेवाटाची सर्वात चांगली पद्धत आहे.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही **तीन**) :— (१५)

(अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे घटक

(ब) अन्न शिजविण्याच्या पद्धती

(क) आरोग्य शिक्षणाची तत्त्वे

(ड) जीवनसत्त्व 'अ'

(इ) पाण्याच्या शुद्धीकरणाच्या घरगुती पद्धती.

३. (अ) व्याख्या लिहा (कोणतेही **पाच**) :— (०५)

(१) वायुवीजन (२) कुटुंब (३) शीत साखळी

(४) समतोल आहार (५) सुरक्षित/शुद्ध पाणी (६) आरोग्य शिक्षण.

(ब) फरक स्पष्ट करा (कोणतेही **दोन**) :— (१०)

(१) ॲक्टीव्ह इम्युनिटी आणि पैसीव्ह इम्युनिटी

(२) उथळ विहीर आणि खोल विहीर

(३) हॉस्पिटल रुग्ण परिचर्या आणि सामाजिक परिचर्या.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. तुमची ग्रामीण भागात नियुक्ती झालेली आहे :—

(अ) होम व्हिजीट म्हणजे काय ? (०२)

(ब) गृहभेटीचे उद्देश कोणते ? (०३)

(क) गृहभेटीची तत्त्वे कोणती ? (०४)

(ड) गृहभेटीच्या पायऱ्या लिहा. (०३)

(इ) गृहभेटीचे फायदे कोणते ? (०३)

किंवा

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) सामाजिक आरोग्य परिचारिकेची कार्ये लिहा. (०५)

(ब) दृकश्राव्य साधनांचे प्रकार लिहा. (०५)

(क) हवा प्रदुषणाचे आरोग्यावर होणारे परिणाम सांगा. (०५)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) राष्ट्रीय लसीकरण वेळापत्रक लिहा. (०५)

(ब) शालेय आरोग्य कार्यक्रमाचे उद्देश सांगा. (०५)

(क) 'आशा' चे कार्य लिहा. (०५)

MAHARASHTRA STATE BOARD OF NURSING AND PARAMEDICAL EDUCATION, MUMBAI

REGULAR BATCH

REGULAR EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY

FIRST YEAR

COMMUNITY HEALTH NURSING-I (INCLUDING COMMUNITY HEALTH NURSING, ENVIRONMENTAL HYGIENE, HEALTH EDUCATION, COMMUNICATIONS SKILLS AND NUTRITION)—PAPER IV

FRIDAY, 1st DECEMBER 2023

[Time : 11-00 a.m. to 2-00 p.m.]

(Total Marks—75)

Instructions :—

1. The Candidate must write her / his seat number in **ENGLISH.**
2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.
3. Write each question on new page.

Marks

1. (*a*) Select the most appropriate answer from the following and complete the sentence :— (05)

(1) Fat soluble vitamin is ....

(*a*) Vit B12 (*b*) Vit E
(*c*) Vit C (*d*) Vit B6.

(2) Causative organism of Diptheria is ....

(*a*) Salmonello (*b*) Virus
(*c*) Fungus (*d*) Coryne bacterium baccilli.

(3) The most effective way of communication is ....

(*a*) One-way (*b*) Two-way
(*c*) Non-verbal (*d*) Verbal.

(4) 1 gram of fat gives .... calories.

(*a*) 4 (*b*) 8
(*c*) 9 (*d*) 10.

(5) Deficiency of Niacin causes ....

(*a*) Beriberi (*b*) Pellagra
(*c*) Vitaminosis (*d*) Goitre.

(*b*) Match the following :— (05)

'A' Group	'B' Group
(*i*) Soyabean	(*a*) Rickets
(*ii*) Vitamin D	(*b*) Iron Folic Acid
(*iii*) Anemia	(*c*) Dehydration
(*iv*) ORS	(*d*) General Public
(*v*) Newspaper	(*e*) Protein source.

[Turn over

Marks

(c) State the ***true*** or ***false*** :— (05)

(i) Breast feeding can be given after O.P.V.

(ii) Deficiency of Vit C results is Rickets.

(iii) Incineration is best method of infecious refuse disposal.

(iv) Green leafy vegetables contains iron.

(v) Co-vaccine is given to prevent Hepatitis.

2. Write short notes on (any ***three***) :— (15)

(a) Primary Health Centre

(b) Barriers of communication

(c) Role of Nurse in couselling

(d) Air pollution and its effects on health

(e) Epidemiology.

3. State difference between (any ***three***) :— (15)

(a) Role play and Demonstration

(b) Home visit and Field visit

(c) Records and Reports

(d) Kwashiorkor and Marasmus

(e) Verbal communication and Non-Verbal communication.

4. Answer the following questions (any ***three***) :— (15)

(a) Role of nurse in the immunization clinic.

(b) Write about collection, transportation and disposal of waste generated at home.

(c) Write about advantages and disadvantages of use of social media in Health awareness.

(d) Write in short on various methods of cooking.

OR

(a) Write importance of eating well balanced diet. (03)

(b) Write about protein and its sources. (04)

(c) Write in brief about nutritional problems seen in school going children. (04)

(d) Therapeutic diet in obesity and diabeties. (04)

5. Answer the following questions :— **(15)**

(a) What are the causes of water pollution ? (03)

(b) List the water borne diseases. (03)

(c) Write down the control measures for prevention of water pollution. (04)

(d) Write about small scale water purification. (05)

OR

(a) What are qualities and functions of community health nurse. (05)

(b) Write about levels of prevention of disease. (05)

(c) Write steps and role of a nurse in referral. (05)

महाराष्ट्र राज्य शुश्रूषा व परावैद्यक शिक्षण मंडळ, मुंबई

नियमित सत्र

जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी नियमित परीक्षा

प्रथम वर्ष

सार्वजनिक आरोग्य परिचर्या-१

(इनक्ल्युडिंग कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग, एनव्हायरमेंटल हायनिज, हेल्थ एज्युकेशन, कम्युनिकेशन स्किल्स आणि आहारशास्त्र)—पेपर ४

शुक्रवार, दिनांक १ डिसेंबर २०२३

[**वेळ** : सकाळी ११-०० ते दुपारी २-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण—७५)

सूचना.—१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजीमध्ये** लिहावा.

२. **मराठी** पेपरमध्ये कोणत्याही शंका असल्यास **इंग्रजी** आवृत्तीमध्ये सेट केलेली प्रश्नपत्रिका अंतिम आहे.

३. प्रत्येक प्रश्नाची सुरूवात नवीन पानावर करावी.

गुण

१. (अ) योग्य पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा :— (०५)

(१) चरबीत विरघळणारे जीवनसत्व ....

(अ) जीवनसत्त्व B12 (ब) जीवनसत्त्व E

(क) जीवनसत्त्व C (ड) जीवनसत्त्व B6.

(२) घटसर्प हा आजार .... जीवाणूमुळे होतो.

(अ) सालमोनेला (ब) व्हायरस

(क) फंगस (ड) कॉरनी बॅक्टेरिअम बॅसीलाय.

(३) संवाद साधण्याचे प्रभावी साधन .... आहे.

(अ) एकतर्फी (ब) द्वितर्फी

(क) न बोलता (ड) तोंडी.

(४) १ ग्रॅम मेद (Fat) पासून .... कॅलरीज मिळतात.

(अ) ४ (ब) ८

(क) ९ (ड) १०.

(५) नियासिनच्या कमतरतेमुळे .... आजार होतो.

(अ) बेरीबेरी (ब) पेलाग्रा

(क) विटामिनोसिस (ड) गलगंड.

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :— (०५)

'अ' गट	'ब' गट
(१) सोयाबीन	(अ) मुडदुस
(२) जीवनसत्त्व ड	(ब) लोह फॉलिक ॲसिड
(३) रक्ताक्षय	(क) जल शुष्कता
(४) ओ.आर.एस.	(ड) सामान्य जनता
(५) वर्तमानपत्र	(इ) प्रथिनेचे स्तोत्र.

[उलटून पहा

गुण

(क) खालील विधाने **चूक** की **बरोबर** ते लिहा :— (०५)

(१) ओ.पी.व्ही. दिल्यानंतर स्तनपान देऊ शकतात.

(२) जीवनसत्त्व क च्या अभावामुळे मुडदुस होतो.

(३) संसर्गजन्य कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी जाळणे ही उपयुक्त पद्धत आहे.

(४) हिरव्या पालेभाज्यांमध्ये लोह हे भरपूर प्रमाणात असते.

(५) को-व्हॅक्सीन ही लस कावीळ ह्या आजाराचा प्रतिबंध करण्याकरिता देतात.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही **तीन**) :— (१५)

(अ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र

(ब) संवादातील अडथळे

(क) समोपदेशन करताना परिचारिकाची भूमिका

(ड) वायु प्रदूषण आणि त्याचे आरोग्यावर होणारे परिणाम

(इ) साथरोगशास्त्र.

३. फरक स्पष्ट करा (कोणतेही **तीन**) :— (१५)

(अ) भूमिका नाट्य व प्रात्याक्षिक

(ब) गृह भेटी व स्थळ भेट

(क) नोंदी व अहवाल

(ड) सुजवटी आणि सुखवटी

(इ) शाब्दिक संभाषण व मूक संभाषण.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही **तीन**) :— (१५)

(अ) लसीकरण केंद्रात परिचारिकेची भूमिका लिहा.

(ब) घरी तयार होणाऱ्या कचऱ्याची - गोळा करणे, वाहतूक आणि विल्हेवाट बद्दल लिहा.

(क) आरोग्य जागरूकतासाठी सोशल मिडियाचे फायदे व तोटे लिहा.

(ड) थोडक्यात अन्न शिजवण्याच्या विविध पद्धतीबद्दल लिहा.

किंवा

(अ) समतोल आहार खाण्याचे फायदे लिहा. (०३)

(ब) प्रथिने आणि त्याचे स्तोत्र लिहा. (०४)

(क) शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये असणारे पोषण समस्याबद्दल थोडक्यात लिहा. (०४)

(ड) लठ्ठपणा आणि मधुमेहासाठी उपचारात्मक आहाराविषयी लिहा. (०४)

५. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :— **(१५)**

(अ) पाणी दूषित होण्याची कारणे लिहा. (०३)

(ब) दूषित पाण्यामुळे प्रसारित होणाऱ्या आजारांची नावे नमूद करा. (०३)

(क) पाणी दूषित होऊ नये यासाठीचे प्रतिबंधक उपायाबद्दल लिहा. (०४)

(ड) लहान प्रमाणात पाणी शुद्धीकरण्याच्या पद्धती लिहा. (०५)

किंवा

(अ) सामाजिक आरोग्य परिचारिकेचे गुण आणि कार्याबद्दल लिहा. (०५)

(ब) आजारांचे प्रतिबंधन स्तरांबद्दल लिहा. (०५)

(क) संदर्भ सेवेचे टप्पे आणि परिचारिकेची भूमिकाबद्दल लिहा. (०५)

———

75/65

MAHARASHTRA STATE BOARD OF NURSING AND PARAMEDICAL EDUCATION, MUMBAI

EXAMINATION IN GENERAL NURSING AND MIDWIFERY
FIRST YEAR

COMMUNITY HEALTH NURSING-I (INCLUDING COMMUNITY HEALTH NURSING, ENVIRONMENTAL HYGINE, HEALTH EDUCATION, COMMUNICATION SKILLS AND NUTRITION) — PAPER-IV

FRIDAY, 20TH JANUARY 2023

[TIME : 11-00 A.M. TO 2-00 P.M.]

(TOTAL MARKS — 75)

---

1. The Candidate must write her / his Seat Number in **ENGLISH.**
2. Please note that the question paper set in **ENGLISH** version is final for any doubt in **MARATHI** paper.

Marks

1. (*a*) Select the most appropriate word from the following and complete the sentence :— (05)

(*i*) Calcium is the nutrient necessary for ....

(*a*) Carbohydrate metabolism (*b*) Wound healing
(*c*) For normal bones and teeth (*d*) Iron metabolism.

(*ii*) Anganwadi in rural area is a component of .... programme.

(*a*) Mid day meal (*b*) I.C.D.S.
(*c*) School health (*d*) M.C.H.

(*iii*) Deficiency of iron causes .... disease.

(*a*) Malaria (*b*) Anaemia
(*c*) Filaria (*d*) Pellagra.

(*iv*) One ASHA covers .... population.

(*a*) 1000 (*b*) 2000
(*c*) 3000 (*d*) 5000.

(*v*) The effective method of health education is ....

(*a*) Group discussion (*b*) Lecture
(*c*) Exhibition (*d*) One way education.

(*b*) Match the following pairs :— (05)

'A' Group	'B' Group
(*i*) Tuberculosis day	(*a*) O. R. S.
(*ii*) Vaccine	(*b*) Potency of polio vaccine
(*iii*) Soyabean	(*c*) 24th March every year
(*iv*) V.V.M.	(*d*) 40% of protein
(*v*) Diarrhoea	(*e*) Six killer disease.

[*Turn over*

(c) State ***true*** or ***false*** :— (05)

(i) Poliomyelitis is not erradicated from India.
(ii) 1 gm. of protein gives 9 calories.
(iii) People should not adopt healthy life style.
(iv) Permanent hardness of water is due to presence of calcium and magnesium.
(v) Road to health chart moniters the progress of pregnant woman.

2. Write short notes on (any ***three***) :— (15)

(a) Different level of disease prevention.
(b) Methods of cooking.
(c) Breast feeding.
(d) Role of Nurse in M.C.H. programme.
(e) Define health and write factors affecting health.

3. (a) Define the following (any ***five***) :— (05)

(i) Safe water
(ii) Natural Disaster
(iii) MMR
(iv) Sanitary well
(v) Family planning
(vi) Noise.

(b) State the difference between the following (any ***two***) :— (10)

(i) Waterborne diseases and Airborne diseases.
(ii) Hospital and Community health nursing.
(iii) Slow sand filter and Rapid sand filter.

4. Answer the following questions :—

(a) Write the functions of vitamin 'A'. (04)

(b) What is malnutrition ? Write the signs and symptoms of malnutrition. (06)

(c) Explain the preventive measures for the malnutrition. (05)

OR

In the month of April you have celebrated the W.H.O. day. Gave the information to the community people and

Answer the following questions :—

(a) Define Health education. (02)

(b) Write the principles of health education. (03)

(c) Explain Advantages and disadvantages of health education. (05)

(d) Write in detail the 'W.H.O theme April, 2021'. (05)

5. During your rural health experience you have visited Mrs. Surekha's family. She has one daughter age one and half years. She is 4 months pregnant. Her daughter suffering from fever and diarrhoea. Her husband is a labour worker and earning Rs. 1500/- month.

Answer the following questions :—

(*a*) List the health problems in the family. (03)

(*b*) How will you manage the fever and diarrhoea ? (04)

(*c*) What ANC advice will you give to Mrs. Surekha and Health education to her family ? (05)

(*d*) Write the advantages of copper-'T' 380 A. (03)

OR

(*a*) Importance of record and report. (05)

(*b*) Secondary prevention. (05)

(*c*) ASHA. (05)

महाराष्ट्र राज्य शुश्रूषा व परावैद्यक शिक्षण मंडळ, मुंबई
जनरल नर्सिंग आणि मिडवायफरी परीक्षा
प्रथम वर्ष

सार्वजनिक आरोग्य परिचर्या-१ (इनक्लुडींग कम्युनिटी हेल्थ नर्सिंग, एन्व्हायरमेन्टल हायजीन, हेल्थ एज्युकेशन, कम्युनिकेशन स्किल्स आणि न्यूट्रीशन)— पेपर-४

शुक्रवार, दिनांक २० जानेवारी २०२३

[**वेळ** : सकाळी ११-०० ते दुपारी २-०० वाजेपर्यंत]

(एकूण गुण — ७५)

---

१. उमेदवाराने तिचा / त्याचा आसन क्रमांक **इंग्रजीमध्ये** लिहावा.

२. **मराठी** भाषेतील भाषांतरातील अडचणींसाठी **इंग्रजी** भाषेतील प्रश्नपत्रिका अंतिम राहील.

गुण

१. (अ) योग्य शब्द निवडून वाक्य पूर्ण करा :— (०५)

(१) .... साठी कॅल्शियम हा उपयुक्त घटक आहे.

(अ) कार्बोहायड्रेट चयापचय (ब) जखम बरी होणे

(क) हाडे व दात (ड) लोह चयापचय.

(२) ग्रामीण भागात असणारी अंगणवाडी हा .... कार्यक्रमाचा घटक आहे.

(अ) मिड डे मील (ब) एकात्मिक बालविकास योजना

(क) शालेय आरोग्य कार्यक्रम (ड) माता व बाल आरोग्य कार्यक्रम.

(३) लोहाच्या कमतरतेमुळे .... हा आजार होतो.

(अ) मलेरिया (ब) पंडूरोग (अॅनेमिया)

(क) फायलेरिया (ड) पेलाग्रा.

(४) आशा वर्कर .... लोकसंख्येसाठी काम पाहते.

(अ) १००० (ब) २०००

(क) ३००० (ड) ५०००.

(५) .... हे आरोग्य शिक्षणाचे प्रभावी माध्यम आहे.

(अ) संघातील संवाद (ब) व्याख्यान

(क) प्रदर्शन (ड) एकतर्फी शिक्षण.

(ब) योग्य जोड्या जुळवा :— (०५)

'अ' गट	**'ब'** गट
(१) क्षयरोग दिन (जागतिक)	(अ) ओ.आर.एस.
(२) लस	(ब) पोलिओ लस क्षमता
(३) सोयाबिन	(क) प्रत्येक वर्षी २४ मार्चला
(४) व्ही.व्ही.एम्.	(ड) ४० % प्रथिने
(५) डायरिया	(इ) सहा साथीचे आजार.

[उलटून पहा

गुण

(क) खालील विधाने **चूक** की **बरोबर** ते लिहा :— (०५)

(१) भारतातून पोलिओ आजार पूर्णपणे नष्ट झालेला नाही.

(२) एक ग्रॅम प्रथिनेतून ९ कॅलरीज मिळतात.

(३) लोकांनी आरोग्यदायी (**life style**) सवयी स्वीकारणे आवश्यक नाही.

(४) पाण्यातील कठिणपणा हा त्यामधील कॅल्शियम आणि मॅग्नेशियम या घटकामुळे असतो.

(५) गरोदरपणातील बाईचे आरोग्य हे ' रोड टू हेल्थ चार्ट ' मुळे निरीक्षणात येते.

२. टिपा लिहा (कोणत्याही **तीन**) :— (१५)

(अ) रोग प्रतिबंधाचे वेगवेगळे टप्पे

(ब) जेवण बनविण्याच्या पद्धती किंवा अन्न शिजवण्याच्या पद्धती.

(क) स्तनपान.

(ड) आई आणि बाळाच्या आरोग्य कार्यक्रमातील परिचारिकेची भूमिका.

(इ) आरोग्य म्हणजे काय ? आरोग्यावर परिणाम करणारे घटक लिहा.

३. (अ) खालील व्याख्या लिहा (कोणत्याही **पाच**) :— (०५)

(१) सुरक्षित पाणी

(२) नैसर्गिक आपत्ती

(३) एम.एम.आर.

(४) सॅनिटरी विहीर

(५) कुटुंब नियोजन

(६) आवाज (ध्वनी).

(ब) फरक स्पष्ट करा (कोणतेही **दोन**) :— (१०)

(१) पाण्यातून होणारे आजार आणि हवेतून होणारे आजार.

(२) रुग्णालय परिचर्या आणि सार्वजनिक आरोग्य सेवा परिचर्या.

(३) स्लो सँड फिल्टर आणि रॅपिड सँड फिल्टर.

४. खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या :—

(अ) जीवनसत्त्व ' अ ' ची कार्ये लिहा. (०४)

(ब) कुपोषण म्हणजे काय? कुपोषणाची लक्षणे सांगा. (०६)

(क) कुपोषण प्रतिबंध कसा करावा ते सांगा. (०५)

किंवा

एप्रिल महिन्यामध्ये तुम्ही जागतिक आरोग्य दिन साजरा केला. त्यावेळी तुम्ही लोकांना माहिती दिली त्यावर आधारित खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा :—

(अ) आरोग्य शिक्षणाची व्याख्या लिहा. (०२)

(ब) आरोग्य शिक्षणाची तत्त्वे लिहा. (०३)

(क) आरोग्य शिक्षणाचे फायदे व तोटे लिहा. (०५)

(ड) ' जागतिक आरोग्य दिन, २०२१ ' ची संकल्पना सविस्तर लिहा. (घोषवाक्य). (०५)

५. तुमच्या ग्रामीण आरोग्य सेवेच्या अनुभवात तुम्ही श्रीमती सुरेखा यांच्या घरी गृहभेट दिली. तिला दीड वर्षाची एक मुलगी आहे. मुलीला ताप आणि डायरिया होत आहे. तिचे पती मजूर असून महिन्याला रु. १५०० कमावतात.

खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहाः—

(अ) कुटुंबातील आरोग्य समस्यांची यादी करा. (०३)

(ब) ताप आणि डायरियाची काळजी तुम्ही कशी घ्याल ? (०४)

(क) श्रीमती सुरेखा यांना प्रसूतिपूर्व काळातील काळजी कशी घ्यायला सांगाल. व कुटुंबाला आरोग्य शिक्षण द्या. (०५)

(ड) तांबी '३८० ए' चे फायदे लिहा. (०३)

किंवा

(अ) नोंदी आणि अहवाल यांचे महत्त्व सांगा. (०५)

(ब) सेकंडरी प्रतिबंध (प्रिव्हेन्शन) (०५)

(क) आशा. (०५)